

Det talade ordet gäller

ÖB Micael Bydén
Rikskonferensen Folk och Försvar
Sälen, 13 januari 2020

Militärt försvar i tillväxt

Ers kungliga höghet,

bästa åhörare,

Allt det som ännu inte har hänt, är vår uppgift att försvara.

Orden är hämtade från Försvarsmaktens senaste kampanj under senhösten. Så ser vi på vårt uppdrag. Det vi gör idag är en investering i vår säkerhet och framtid.

Vårt uppdrag medför höga krav på beredskap, tillgänglighet och användbarhet. Varje dag, dygnet runt och året om gör vår personal ett fantastiskt arbete såväl i Sverige som utomlands. Det sker enskilt och tillsammans med andra. Vi genomför även fortlöpande insatser till stöd för det svenska samhället.

För en liten stund sedan talade jag med vår kontingentschef på plats i Irak – en insats som förtjänar ett särskilt uppmärksammande i dessa dagar. I ett utsatt läge bidrar vår personal på plats till fred och säkerhet och förutsättningar för en bättre framtid.

Det är just det som vårt samlade uppdrag handlar om – att värna demokratin, att värna rätten att leva som vi själva väljer och att värna alla människors lika värde.

Inte undra på att jag är stolt över att leda och vara en del av Försvarmakten.

Vi har under lång tid haft en försvarsdiskussion som handlat om minskade anslag och om vilka reduktioner av vår förmåga som måste göras för att anpassa uppgifter till ekonomi.

Genom 2015-års försvarsbeslut inleddes i stället en resa mot ett starkare svenskt försvar. Det skedde mot bakgrund av det försämrade säkerhetspolitiska läget i Europa och i vårt närområde. Försvarmakten har sedan dess påtagligt och målmedvetet höjt sin förmåga.

Nu återstår ett år av innevarande försvarsbeslutsperiod. Jag konstaterar att vi fortsätter att leverera:

Den samlade försvarskraften har ökat. Det gäller för Försvarmakten generellt och för de olika stridskrafterna. Tillskotten i hela perioden gör att vi kan slutföra intentionerna i 2015-års försvarsbeslut enligt plan. De

investeringar som görs redan nu är en förutsättning för tillväxten på längre sikt.

Vi löser den över tiden ökade beredskapen samtidigt som vi ökat antalet inryckande. Under 2019 har vi tagit emot över 4500 motiverade unga kvinnor och män. Vi lägger ned stor kraft på mottagandet och på kvaliteten i utbildningen.

Vi har genomfört kvalificerad övningsverksamhet inom alla försvarsgrenar, nationellt och internationellt.

Vi genomför internationella operationer, ofta under svåra förhållanden. Mina besök hos våra förband ger mig en bekräftelse på att vi gör skillnad på de platser där vi deltar. Vi är en pålitlig och efterfrågad partner. Våra internationella insatser är viktiga för fred och säkerhet. De stödjer genomförandet av FN:s resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet och de bidrar till att utveckla vår egen förmåga.

Våra internationella samarbeten har fortsatt fördjupats och utvecklats. Samarbetet med Finland har en särställning men nära samarbete pågår även med en rad andra länder och organisationer. Det nordiska samarbetet stärker stabiliteten i vårt närområde. EU-samarbetet är en viktig del av Sveriges solidariska säkerhetspolitik och det fördjupade försvarssamarbetet ger nya möjligheter till förmågeutveckling. Partnerskapet med Nato ger oss tillgång till de mest avancerade övningarna och ökar interoperabiliteten.

Tillsammans med Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) har vi fortsatt arbetet med utvecklingen av ett modernt totalförsvar som är anpassat för vår tids hot och utmaningar. Totalförsvarsövningen 20 som

inletts redan under hösten blir en betydelsefull värdemätare på vår samlade beredskap.

Vi har stärkt förutsättningarna för en robust och fungerande ledning i såväl fred som kris och krig bl.a. genom bildandet av tre försvarsgrensstaber. Överföringen av personal och uppgifter från Försvarets materielverk (FMV) till Försvarsmakten är ett annat viktigt steg i utvecklingen av vår förmåga. Tillsammans har vi byggt vi ett starkare lag.

Vi har kommit långt under de här fyra åren men vi är inte klara.

2020 är det sista året som omfattas av 2015 års försvarsbeslut. Vi kommer att lägga full kraft på att genomföra det som återstår.

Om ett år har vi genomfört den andra försvarsmaktsövningen i perioden, Aurora 20, där vi övat Försvarsmaktens samlade förmåga att möta ett väpnat angrepp. Övningen kommer att ha genomförts med samtliga stridskrafter i samverkan och med internationellt deltagande.

Verksamhetssäkerhet och miljöhänsyn har som alltid varit viktiga delar i planeringen och genomförandet.

Om ett år har vi också genomfört och utvärderat totalförsvarsövningen för att gå vidare i arbetet med att rusta vårt samhälle att bättre klara svåra påfrestningar.

Om ett år har vi grundutbildat ytterligare värnpliktiga till våra krigsförband - upp till 5.000 soldater och sjömän.

Vi har utbildat våra första cybersoldater för att stärka cyberförsvaret.

Vi har en starkare och bättre bemannad och samövd krigsorganisation relativt vårt utgångsläge 2015.

Vi kommer fortsatt att ha personal med ett tydligt och stort engagemang att göra det vi kan med det vi har.

Vid årets utgång förväntar jag mig att Försvarsmakten står ännu stadigare för att fortsätta resan:

- för en större uthållighet
- för fler inryckande och
- för fler krigsförband

När vi blickar bortom nuvarande försvarsbeslut står vi inför ett avgörande steg för försvaret av vårt land.

Försvarsberedningens båda rapporter Motståndskraft och Värnkraft signalerar en bred politisk vilja att stärka försvaret av Sverige – det civila försvaret och det militära – vårt totalförsvaret.

Målsättningen är hög och vi är beredda att ta ansvar för uppgiften. Det är med den omvärldsutveckling vi ser idag - och på längre sikt – en nödvändig och välkommen investering för vår säkerhet.

För Försvarsmakten är den tillväxt vi ser framför oss både en utmaning att möta och ett förtroende att förvalta.

Det militära rådet som Försvarsmakten redovisade den 15 november är en helhet. Det är ett råd om en tillväxt i balans mellan stridskrafter, mellan personal och materiel och utveckling av förmåga att verka tillsammans – civilt och militärt. Ensamma eller med stöd utifrån.

Försvarsmaktens råd när det gäller utvecklingen av den militära förmågan är fullt ut baserat på rapporten Värnkraft. Och det är ett råd inom de ekonomiska ramar regeringen anvisat.

Vår samlade bedömning är att de åtgärder som föreslås kommer att innebära betydande steg mot ett starkare försvar. Den militära förmågan ökar till 2025 – samtliga stridskrafter stärks inom befintliga förband och nya förband påbörjas.

Nuvarande obalanser i organisationen minskar – inledningsvis prioriterar vi ledningsförmåga, logistikresurser och säkerhetsfunktioner inklusive åtgärder för att motverka cyberhot.

Den samlade uthålligheten ökar – vi investerar i lagerhållning av reservdelar och förnödenheter för samtliga stridskrafterns behov.

Förslagen utgör sammantaget en helhet som ger en högre krigsavhållande effekt än idag. En balanserad helhet som är en grundläggande förutsättning för en fortsatt tillväxt av försvaret mot 2030 och därefter.

Vi ska bli fler.

Rådet innebär personell tillväxt över tid där krigsorganisationen 2025 kommer omfatta 70.000 personer – en ökning med cirka 15.000 jämfört med idag.

För att öka bemanningen höjer vi målsättningen stegvis till 2025 då vi når en utbildningsvolym om 8.000 värnpliktiga årligen.

Vi behöver bli ännu bättre på att attrahera och rekrytera personal, inte minst kvinnor. Vi behöver också bli bättre på att behålla den kvalificerade och kompetenta personal vi har.

Kommande tillväxt förutsätter att vi har anställd personal. Anställda soldater och sjömän, officerare och civila för att hålla den beredskap som krävs, för att genomföra insatser nationellt och internationellt och för att kunna bära den utökade grundutbildningen.

Jag vill även understryka våra frivilligorganisationers viktiga roll för att vi ska kunna klara bemanningen av Hemvärnet och andra befattningar. Men också för att bidra till att öka ungdomars intresse för försvarets olika delar.

I Försvarmakten arbetar vi som vill göra skillnad och som vill försvara de grundläggande värderingar som vårt samhälle bygger på.

År efter år i perioden 2025-2030, enligt Försvarmaktens militära råd, fortsätter utvecklingen av arméns brigadförmåga, inklusive stridsgrupp Gotland, och divisionsledningsförmågan.

Gävleklassens två korvetter vidmakthålls och ytterligare ytstridsfartyg anskaffas inom marinen.

Inom flygvapnet förstärks Gripensystemet med långräckviddig bekämpningsförmåga och ersättare till luftburen sensor anskaffas.

Hemvärnet fortsätter att stärkas genom anskaffning av fordon, sensorer och mörkermateriel.

Vi föreslår två nya regementen och en flygflottilj på platser där vi idag redan är verksamma.

Utöver det har vi reserverat ekonomi för att snarast efter 2025 kunna etablera ytterligare ett regemente för att möta en fortsatt politisk ambition om tillväxt.

Cyberförsvaret och sensorkedjan förstärks ytterligare.

Vår bedömning är att den framtida operations- och stridsmiljön kommer att skilja sig från dagens och vara mer komplex. Därför blir forskning och utveckling som kan omsättas i operativ förmåga viktigt under kommande år och på längre sikt.

Så investerar vi för säkerhet och för framtiden.

Vi lever i en tid där omvärldsutvecklingen ställer krav på både omedelbar skärpa och långsiktig uthållighet.

Det globala säkerhetspolitiska läget präglas av instabilitet och oförutsägbarhet, något vi inte minst sett när det gäller den förvärrade situationen i Mellanöstern de senaste veckorna. Den regelbaserade världsordningen står under stark press och flera traditionella samarbetsmönster försvagas eller utmanas.

Rysslands offensiva agerande, utvecklingen i Europas södra närområde och situationen i Mellanöstern får försvars- och säkerhetspolitiska konsekvenser för oss i Europa. Kinas snabba utveckling och allt starkare roll kommer att få större betydelse för de säkerhetspolitiska bedömningarna.

Andra faktorer som påverkar är de amerikanska säkerhetspolitiska prioriteringarna och Storbritanniens förestående utträde ur EU och dess konsekvenser för Europa, på kort och lång sikt.

Även händelser och förändringar längre bort kan påverka oss, både direkt och indirekt. Säkerhetsrelaterade effekter av klimatförändringarna är ett exempel. Och vi ser allt tydligare kriser och hot som kan omfatta en stor spännvidd av både militära och icke-militära medel.

Genom vårt geografiska läge befinner vi oss i en skärningspunkt mellan öst och väst som spänner från Arktis och de nordliga områdena, ner över Östersjön och Svarta havet. Det tar sig uttryck i säkerhetspolitiska markeringar och ökad militär aktivitet i vårt närområde. Den ökade

verksamheten leder i sig till ökade risker för incidenter som måste hanteras för att undvika en eskalation.

Mot bakgrund av att Sveriges närområde fått en större säkerhetspolitisk och militärstrategisk betydelse behövs en bred militär försvarsförmåga med kvalificerade mark, sjö och luftstridskrafter för att kunna agera i alla domäner.

Detta krävs för att:

- upprätthålla en militär tröskeleffekt över tiden
- upprätthålla och kontinuerligt utveckla en förmågebredd och kapacitet för tillväxt
- upprätthålla trovärdighet som partnerland

Vårt försvar är under fortsatt omvandling och utveckling. Det sker i ljuset av den försämrade säkerhetssituationen och kraven på robust beredskap och ökad försvarsförmåga.

Den omvärldsanalys och den därtill kopplade ambitionsnivån för det svenska försvaret är väl underbyggda i Försvarsberedningens rapporter.

Det faktum att det idag finns en bred politisk samsyn om behovet av ett stärkt försvar är en stor styrka eftersom det signalerar stabilitet och kontinuitet.

Baserat på Värnkrafts förslag, med det militära rådet inom den anvisade ekonomin, kommer vi att ta betydande steg i utvecklingen av försvarskraft till 2025 och ytterligare kliv varje år till 2030.

Omfattningen och tillväxttakten i vårt militära råd kräver fortsatt nära samarbete med andra myndigheter, frivilligorganisationer och näringsliv på samma konstruktiva sätt som idag. Det är bara tillsammans och med samma målbild som vi kan lösa framtidens uppdrag för det militära försvaret och totalförsvarets övriga delar.

Vi är beredda att snarast omsätta förslaget till ett genomförande.

Förutsättningarna finns där. Den senaste medarbetarundersökningen visar att det finns ett stort engagemang för Försvarsmaktens uppgifter och att vi tror på det vi gör. Drivkraften bygger på självklarheten att frihet, demokrati och mänskliga rättigheter måste försvaras.

Tillväxttakten är en utmaning men jag och min personal är beredda att anta den.

För allt det som ännu inte har hänt.

Tack för att ni lyssnade.